

**Voorstel tot het indienen van een zienswijze over de
ontwerpbegroting 2027 van de Regionale Energie Strategie (RES)
Noord- en Midden-Limburg**

Raadsvergadering 2 juni 2026

Documentnummer: D/26/243015

Zaaknummer: Z/25/156830

Onderwerp:	Voorstel tot het indienen van een zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 van de Regionale Energie Strategie (RES) Noord- en Midden-Limburg
Van:	College (portefeuillehouder Blomen)
Voorstel:	1. Een zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2027, waarin de RES NML wordt opgeroepen om bij de begroting 2028 e.v. als uitgangspunt te hanteren dat deze beleidsarm dienen te zijn dan wel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen de eigen exploitatie van de GR. Alleen hogere kosten bij de GR als gevolg van indexering c.q. contractuele prijsverhogingen van derden komen voor compensatie via de gemeentelijke bijdrage in aanmerking.



Inleiding:

De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML) werkt sinds januari 2025 samen in de centrumgemeenteregeling. In de centrumregeling staat ook dat de RES de ontwerpbegroting voor advies voorlegt aan de vertegenwoordigende organen van de gemeenten.

Ten aanzien van de begroting 2027 adviseert het college een zienswijze in te dienen (zie beslispunt 1). Een meerjarenbegroting is niet voorzien, maar in lijn met de gemeentebrede voorgestelde zienswijze aan verbonden partijen wordt alvast wel voorgesteld de komende jaren financieel (extra) zuinig te zijn. Een eventuele zienswijze zal worden aangeboden aan de RES NML.

Ontwerpbegroting

In de ontwerpbegroting gaat de RES NML in op de verdeling van de budgetten. De begroting van de RES NML is opgebouwd op basis van de te ontvangen middelen van de RES-partners en van het Rijk.

In deze ontwerpbegroting gaat de RES op hoofdlijnen in op de taken die worden opgepakt. In het jaarplan 2027 vindt een verdere concretisering plaats op basis van een planning en specifieke uitvoeringsactiviteiten. Dit jaarplan wordt in het portefeuillehoudersoverleg van oktober 2026 vastgesteld.

In de bijgevoegde begroting zijn de posten verder onderbouwd op basis van de taken zoals omschreven in de centrumregeling:

1. Regionale koers
2. Faciliteren besluitvorming regionale/provinciaal.
3. Monitoring en sturing
4. Kennisdeling en expertise
5. Accountmanagement en lobby
6. Financiële verantwoording
7. Werkprogramma en projecten

Toelichting op lasten

Personeel:

De personeelskosten zijn opgebouwd uit de personele kosten voor het programmamanagement. Verder bestaan deze uit ondersteunende kosten die gemeente Venlo maakt als centrumgemeente en een budget voor onvoorziene externe inhuur.

Basistaken:

In 2027 ligt de nadruk op de verdere uitvoering van het Energiebeeld 2.0 en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma voor de energietransitie in Noord- en Midden-Limburg. Het energiebeeld biedt inzicht in de ontwikkeling van het regionale energiesysteem en vormt de basis voor regionale samenwerking en beleidsontwikkeling. Daarbij wordt ook gewerkt aan de koppeling met het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie, zodat energieopgaven tijdig kunnen worden meegenomen in ruimtelijke keuzes.

Daarnaast vormt monitoring en sturing een belangrijke basistaak. Door het volgen van ontwikkelingen binnen de energietransitie wordt inzicht gehouden in de voortgang van regionale doelstellingen en kunnen partners tijdig worden geïnformeerd en ondersteund bij eventuele bijsturing.

Ook zet de RES in op het versterken van regionale samenwerking en kennisdeling. Via het programma RES Vooruit, kennisessies en stakeholderbijeenkomsten worden partners, kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties met elkaar verbonden rondom actuele vraagstukken in het energiesysteem.

Tot slot wordt via het platform Energiedragers kennis gedeeld over concrete projecten, innovaties en ontwikkelingen binnen de energietransitie in Noord- en Midden-Limburg. Hiermee blijven partners op de hoogte van initiatieven in de regio en worden samenwerking en kennisuitwisseling verder gestimuleerd.

Basispakket ontwikkelgroepen:

Programma duurzame warmte

Met de transitievisies warmte en op termijn warmteprogramma's van de gemeenten als basis, vertaalt de RES beleid naar concrete ondersteuning voor de uitvoering van de opgave. Ze werkt samen met lokale partners om duurzame warmteoplossingen te realiseren. De RES pakt gezamenlijke vraagstukken op, qua

individuele warmteoplossingen bijvoorbeeld met groen gas en de uitrol van hybride warmtepompen, en voor collectieve warmteoplossingen wordt gekeken naar kansen voor (kleinschalige) warmtenetten op basis van verschillende warmtebronnen. Ook besparing is daarbij belangrijk.

Programma energiesysteem

Een decentraal energiesysteem is de ruggengraat van een veerkrachtige en duurzame toekomst. Het stelt lokale gemeenschappen in staat om de regie over hun eigen energievoorziening te nemen. Lokale keuzes staan centraal, waarbij van onderop gebouwd wordt aan een betere, duurzamere wereld. Onder dit programma wordt in 2027 ook gewerkt aan de uitrol van het decentrale energiesysteem en aan de infrastructuur in onze regio. Dan gaat het om bijvoorbeeld om energie-opslag en -omslag, de verdere uitrol van energiehub's en energiegemeenschappen, concretisering van opwek energie op rijksgronden, uitrol van het PMIEK in onze regio en de uitrol van kansen voor waterstof.

Participatie en communicatie

Actieve betrokkenheid en heldere communicatie vormen de kern van de opgave van de RES. Zij ondersteunt partners dan ook bij de ontwikkeling van energiegemeenschappen, sociale duurzaamheid en lokaal eigendom. In 2027 zal de samenwerking met sectoren en partners worden versterkt door concrete afspraken te maken hoe men elkaar kan ondersteunen.

Energiebesparing

Energiebesparing blijft essentieel voor de energietransitie. De regio heeft een Coalition of the Willing opgezet, bestaande uit 11 gemeenten, om een Meerjarige Collectieve Ontzorgingsaanpak (MCO) te realiseren, waarvan ook Maasgouw deel uitmaakt. Deze aanpak richt zich op het isoleren van 92.000 potentiële woningen, met als minimum 14.524 woningen, waarbij de nadruk ligt op kwetsbare huishoudens, zodat ook zij kunnen profiteren van lagere energiekosten en meer comfort. Hiervoor is bij de start van het project een meerjarenbegroting vastgesteld. Ook wordt nadrukkelijk de samenwerking opgezocht met de ontwikkelgroep warmte.

Vooruitblik op de koers van 2027

De energietransitie bevindt zich in een fase waarin het decentrale energiesysteem steeds verder vorm krijgt. Waar de afgelopen jaren vooral zijn gebruikt om regionale ambities en strategieën te formuleren, verschuift de nadruk nu naar het daadwerkelijk organiseren en inrichten van het energiesysteem van de toekomst. Dit vraagt om keuzes over energie-infrastructuur, energie-opwek, opslag, flexibiliteit en de rol van verschillende energiedragers.

Voor Noord- en Midden-Limburg betekent dit dat het belangrijk is om als regio gezamenlijk richting te geven aan deze ontwikkeling. Veel keuzes die de komende jaren worden gemaakt op provinciaal en landelijk niveau - bijvoorbeeld rond energie-infrastructuur, netcapaciteit en nieuwe energiedragers - hebben directe gevolgen voor onze regio. Het is daarom van belang dat we als regio goed georganiseerd zijn en onze belangen actief en gezamenlijk vertegenwoordigen.

In 2027 wordt daarom ingezet op het verder vormgeven van het decentrale energiesysteem in Noord- en Midden-Limburg, waarbij regionale samenwerking een belangrijke basis vormt. Door kennis te bundelen, gezamenlijke vraagstukken op te pakken en regionaal samen te werken met partners zoals netbeheerders, provincie, bedrijven en kennisinstellingen, kan de regio beter inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen.

Daarbij blijft het uitgangspunt dat het energiesysteem niet alleen technisch haalbaar moet zijn, maar ook moet aansluiten bij de kenmerken en belangen van de regio. Door als regio gezamenlijk op te trekken en het regionale belang nadrukkelijk te blijven agenderen, kan Noord- en Midden-Limburg zich goed positioneren binnen de bredere ontwikkelingen van de energietransitie.

Coalitions of the willing (COW'S)

In 2027 kan op basis van verzoeken van partners gestart worden met nieuwe Coalitions of the Willings. Hierbij kan men gebruik maken van de kennis en expertise van de RES NML. De RES NML beschikt over gecertificeerde projectleiders die ook ingezet kunnen worden voor COW-projecten.

Beslispunten:

1. Een zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2027, waarin de RES NML wordt opgeroepen om bij de begroting 2028 e.v. als uitgangspunt te hanteren dat deze beleidsarm dienen te zijn dan wel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid in beginsel worden opgevangen binnen de eigen exploitatie van de GR. Alleen hogere kosten bij de GR als gevolg van indexering c.q. contractuele prijsverhogingen van derden komen voor compensatie via de gemeentelijke bijdrage in aanmerking.

Argumenten:

1.1 Geadviseerd wordt een zienswijze in te dienen over de begroting 2027, vanwege de gemeentelijke financiële situatie en uniformiteit.

Net als vorig jaar staat de meerjarenbegroting van Maasgouw (met name vanaf 2028) behoorlijk onder druk, waardoor we ook nu aan de verbonden partijen verzoeken om hierop te anticiperen om de kosten te beheersen. Hoewel er geen meerjarenraming voorzien is, is het wel verstandig al op te roepen bij de begrotingen in de komende jaren rekening te houden met ons standpunt. Vanuit de gemeente is het uitgangspunt dat we alle verbonden partijen oproepen tot financiële soberheid, dus ook aan de RES NML.

Kanttekeningen:

1.1 Dekking van de RES NML komt uit de CDOKE-middelen.

Maasgouw draagt jaarlijks € 2,60 per inwoner bij aan de RES, zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling. De dekking van deze middelen én de Coalition of the Willings komt uit de zogeheten CDOKE-gelden, waarbij CDOKE staat voor Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid. Deze kunnen minimaal worden uitgegeven tot en met 2028, en dus is er geen financieel risico. De proceskosten voor de Coalition of the Willing van het Nationaal Isolatie Programma (NIP) kunnen volledig worden afgedekt uit de ontvangen Rijksmiddelen NIP.

Afstemming met andere disciplines:

Dit voorstel is afgestemd met MER Financiën en de Business Controller en wordt rekening gehouden met de zienswijze die is voorgesteld voor verbonden partijen.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

De RES 1.0.
Transitievisie Warmte.

Participatie:

Er is in de context van dit voorstel geen sprake van participatie.

Communicatie:

Zie onder 'Planning en Uitvoering'.

Financiën:

Het jaarlijkse basisbedrag wat Maasgouw aan de RES betaalt is ongeveer € 64.000 (€ 2,60 per inwoner op peildatum 1 januari 2027). Deze bijdrage wordt gedekt uit de ontvangen Rijksmiddelen CDOKE en daarmee is dit voor Maasgouw een budgettair neutrale dekking. Ook (eventuele) bijdragen voor *coalition of the willings* kunnen uit ontvangen rijksmiddelen worden afgedekt.

Wel merken we op dat deze conceptbegroting 2027 slechts summier is en eigenlijk geen begroting is die wij van een verbonden partij verwachten. Ook ontbreekt een deugdelijke meerjarenbegroting. Dit is een serieus aandachtspunt. Hoewel dit samenwerkingsverband nagenoeg volledig uit rijksmiddelen wordt betaald, gaat er in totaliteit een behoorlijk bedrag in om. Bovendien gelden de spelregels met betrekking tot verbonden partijen.

Planning en uitvoering:

Nadat de raad eventuele zienswijze(n) kenbaar heeft gemaakt, zal/zullen deze worden doorgeleid naar de RES NML. De commentaren waarin de zienswijze is vervat, zullen samen met het jaarplan 2027, inclusief definitieve begroting, worden aangeboden aan het Portefeuillehoudersoverleg (PHO) RES NML. Het PHO RES NML zal in haar vergadering van oktober 2026 het jaarplan 2027 en de definitieve begroting 2027 vaststellen. Vervolgens worden de deelnemende gemeenten geïnformeerd over het genomen besluit.

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2027 RES NML.
2. Ontwerpbegroting 2027 RES NML.
3. (Concept-)raadsbesluit.

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider